

2019-10-24

B E S L U T

FI Dnr 19-22825

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 408 980 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Kontracykliskt buffertvärde

Finansinspektionens beslut

Finansinspektionen beslutar att inte ändra Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2014:33) om kontracykliskt buffertvärde.

Ärendet

Finansinspektionen (FI) ska enligt 7 kap. 1 § lagen (2014:966) om kapitalbuffertar fastställa ett kontracykliskt buffertriktvärde och ett kontracykliskt buffertvärde varje kvartal.¹

Syftet med den kontracykliska kapitalbufferten är att upprätthålla och stärka bankernas motståndskraft när systemriskerna ökar. Buffertkravet ska sedan kunna sänkas eller helt tas bort vid en finansiell kris eller när omständigheterna i övrigt motiverar en sänkning. Det frigör kapital som ger bankerna utrymme att i högre grad upprätthålla sin utlåning och därmed mildra en nedgång i ekonomin.

Den senaste gången FI beslutade att ändra det kontracykliska buffertvärdet var den 18 september 2018. FI beslutade då att höja det kontracykliska buffertvärdet från 2 till 2,5 procent.² Detta värde började tillämpas den 19 september 2019.

Finansinspektionens bedömning

Det andra kvartalet 2019 ökade hushållens och de icke-finansiella företagens samlade skulder med 6,5 procent i årstakt. Det kan jämföras med 8,1 procent då FI senast ändrade buffertvärdet och med 6,7 procent första kvartalet 2019. Minskningen i tillväxttakten för de totala skulderna under det andra kvartalet motsvarar ungefär minskningen i BNP-tillväxten under samma period. Detta

---

¹ Det kontracykliska buffertvärdet ändras i multiplar om 0,25 procentenheter. Det finns inget maximalt buffertvärde men automatisk reciprocitet gäller enbart upp till 2,5 procent.

² FI (2018), *Ändring av föreskrifter om kontracykliskt buffertvärde*. Publicerad på fi.se den 18 september 2018, FI Dnr 18-11833.

medförde att de totala skulderna under det andra kvartalet 2019 uppgick till 162,4 procent av BNP, vilket är 3,3 procentenheter högre än samma kvartal föregående år och 13 procentenheter högre än samma kvartal 2016.

Att de totala skulderna nu växer långsammare jämfört med första kvartalet 2019 beror på att både hushållens och icke-finansiella företags skulder växer något långsammare. Under andra kvartalet 2019 växte hushållens skulder i takt med hushållens disponibla inkomster med 5 procent i årstakt. Jämfört med när FI senast ändrade buffertvärdet växer både hushållens och de icke-finansiella företagens skulder 1,6 procentenheter långsammare. Icke-finansiella företags marknadsfinansiering växer också långsammare än tidigare, men från en högre nivå. Under det andra kvartalet ökade marknadsfinansieringen med 11,7 procent i årstakt, det är 4,5 procentenheter lägre än när FI senast höjde buffertvärdet. Kreditgapet, beräknat enligt Baselkommitténs standardmetod, uppgick till 2,5 procent det andra kvartalet 2019. Det innebär att det kontracykliska buffertriktvärdet fastställs till 0,16 procent.³

Det allmänna ränteläget är fortsatt lågt och flera centralbanker har under 2019 sänkt sina styrräntor och ECB har aviserat ytterligare obligationsköp. Det har bidragit till att svenska och europeiska riskpremier minskat. De är däremot på en något högre nivå jämfört med de låga nivåerna under sommaren 2018, särskilt för företag med sämre kreditvärdighet. Sammantaget bedöms de finansiella förhållandena vara fortsatt expansiva. Bostadspriserna har varit stabila och växer nu med omkring 2 procent i årstakt. Relativt hushållens disponibla inkomster har bostadspriserna fortsatt att minska något. Stabila bostadspriser är tecken på att tillväxttakten i utlåningen till hushåll kan komma att fortsätta dämpas något framöver.

FI:s prognos visar på att hushållens skulder förväntas att fortsatt växa något långsammare framöver och växa ungefär i nivå med historisk genomsnittlig BNP. Att hushållens skulder successivt växer allt långsammare innebär att riskuppbyggnaden minskar. FI:s bedömning är att de totala skulderna under det närmaste året kommer att växa något långsammare än dagens nivå.

Sammantaget tyder indikatorerna på att systemriskerna i det finansiella systemet är fortsatt höga. FI bedömer därför att det kontracykliska buffertvärdet på 2,5 procent ska bibehållas i syfte att bankerna fortsatt ska ha en tillfredsställande motståndskraft. FI har även beaktat tidigare kommunicerade förändringar av kapitalkraven i bedömningen. Mot bakgrund

---

³ Det bör noteras att buffertriktvärdet är bäst lämpat som indikator för eventuella ökning i buffertvärdet, inte sänkningar.

av den samlade utvecklingen beslutar FI att inte ändra Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2014:33) om kontracykliskt buffertvärde.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Erik Thedéen efter föredragning av analytikern Viktor Thell. I den slutliga handläggningen har även analytikern Niclas Olsén Ingefält och chefsekonom Henrik Braconier deltagit.

FINANSINSPEKTIONEN

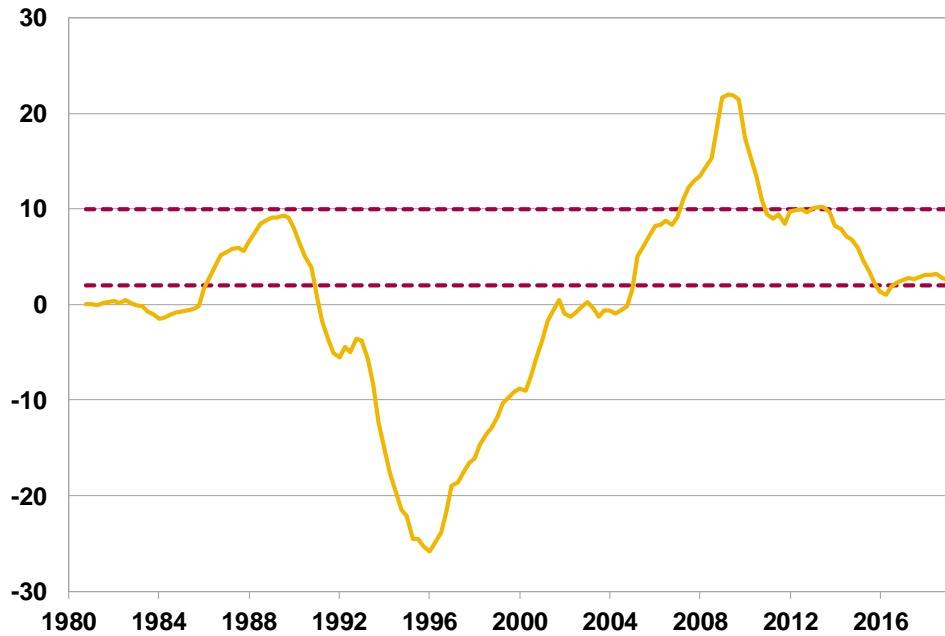
Erik Thedéen
Generaldirektör

Viktor Thell
Analytiker

Bilaga 1: Indikatorer

1 Kreditgap enligt standardmetoden

Avvikelse från trend i procentenheter

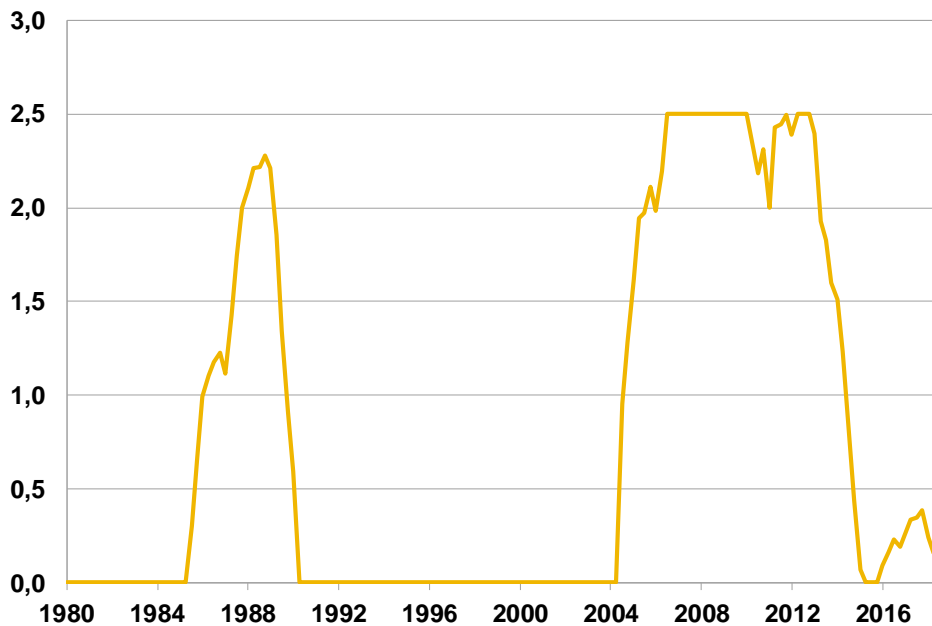

Anmärkning: De sträckande linjerna visar de tröskelvärden (2 respektive 10 procent) som enligt standardmetoden används för att omvandla kreditgapet till ett buffertriktvärde.

Källor: FI och SCB.

2 Buffertriktvärde enligt standardmetoden

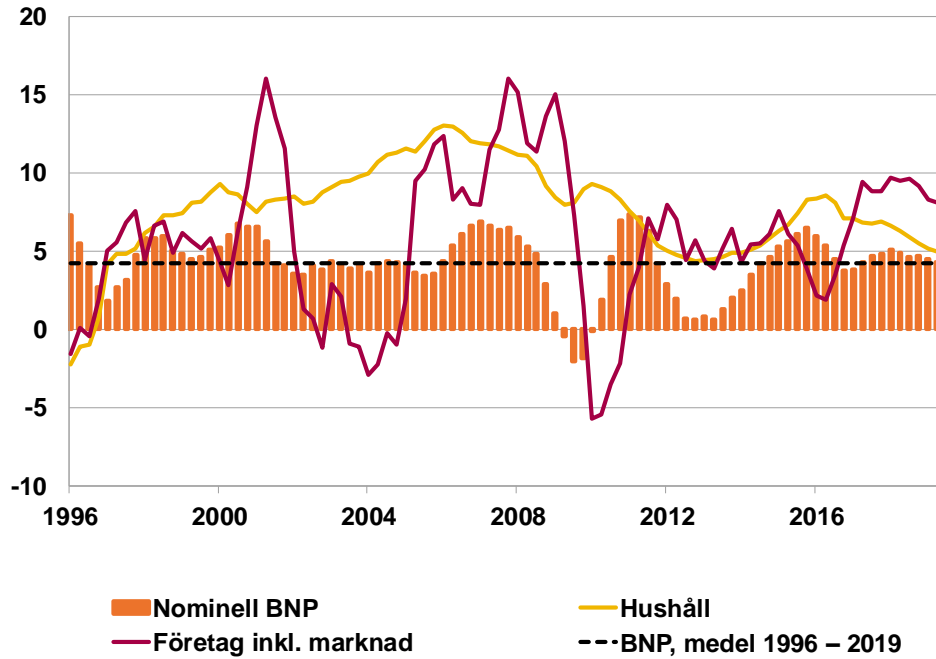
Procent

Källor: FI och SCB.

3 Total utlåning till hushåll och företag samt nominell BNP

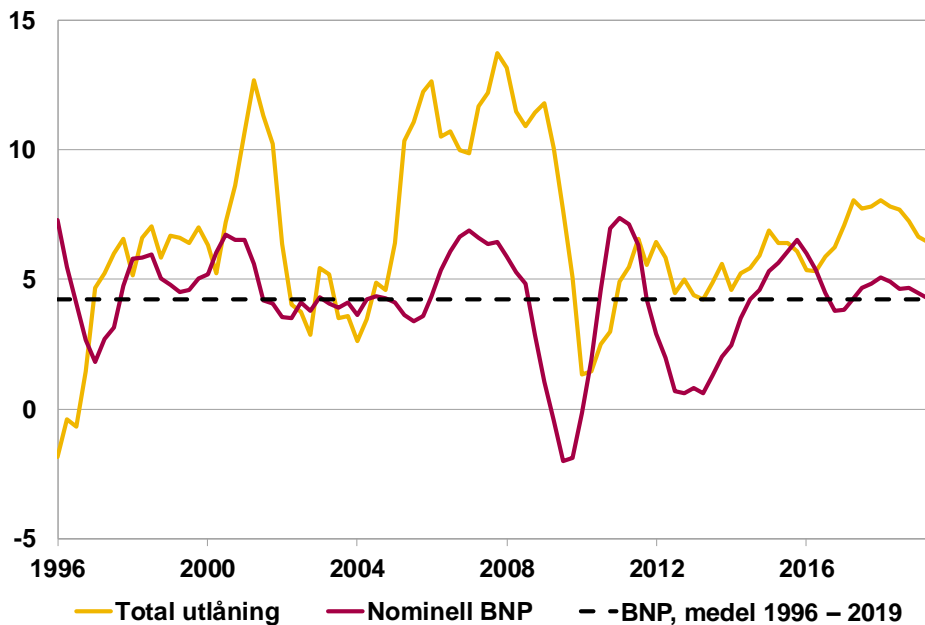
Årlig procentuell förändring

Källa: SCB.

4 Total utlåning och nominell BNP

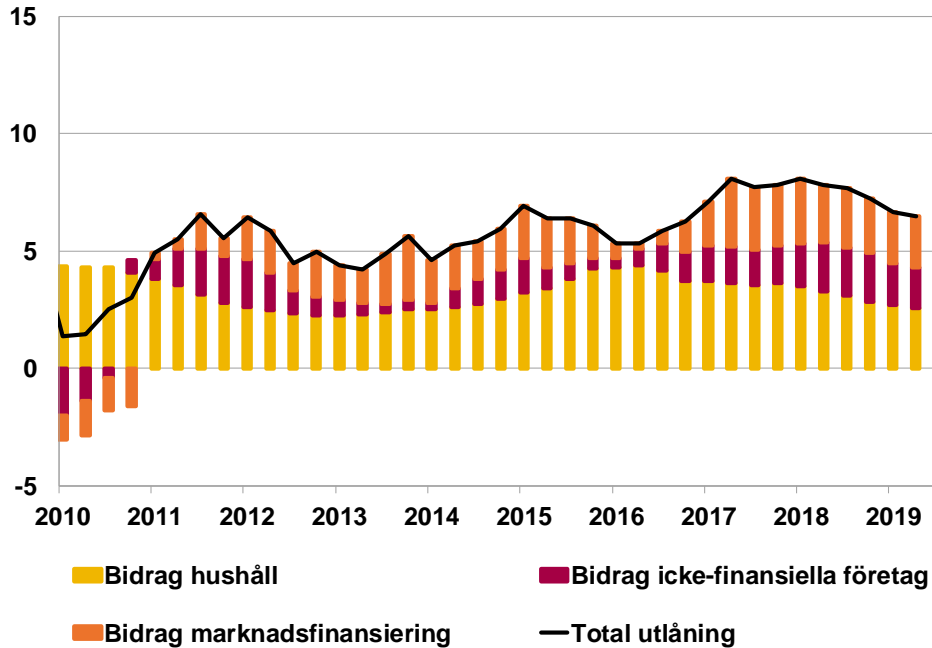
Årlig procentuell förändring

Källa: SCB.

5 Bidrag till förändring av total utlåningstillväxt

Årlig procentuell förändring

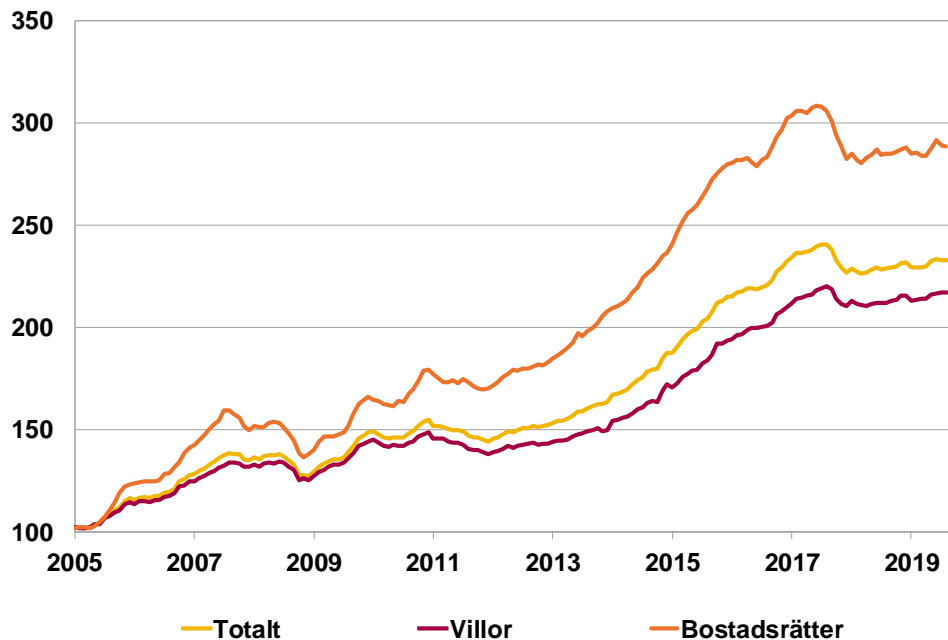

Anmärkning: Avser total utlåning till hushåll och företag samt deras bidrag till den årliga procentuella tillväxttakten. Bidrag icke-finansiella företag avser MFI:s utlåning till icke-finansiella företag.

Källor: FI och SCB.

6 Bostadspriser i Sverige

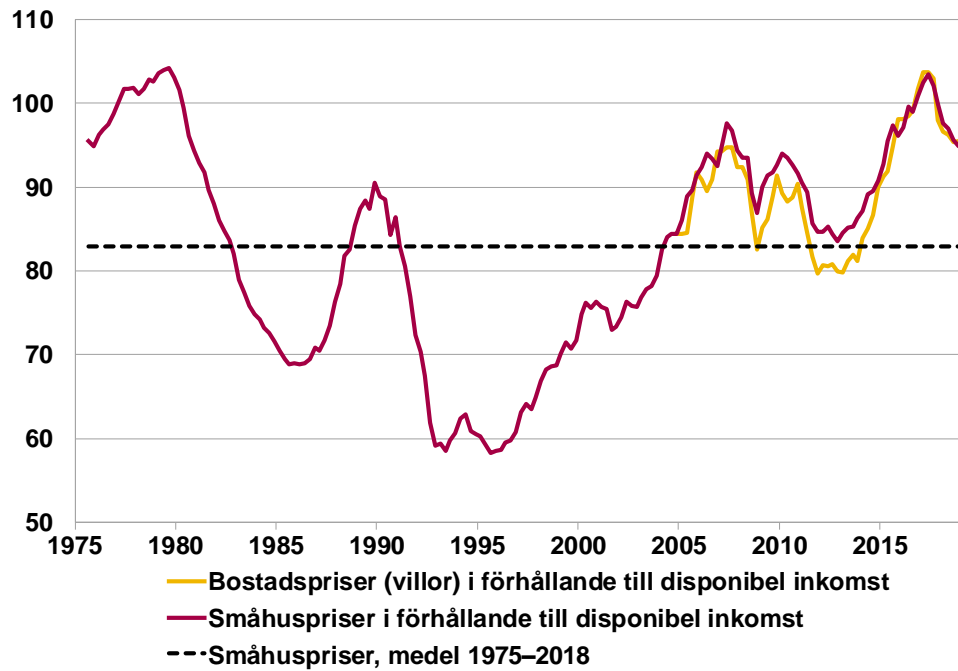
Index 100 = januari 2005

Källa: Valueguard.

7 Bostadspriser i förhållande till disponibel inkomst

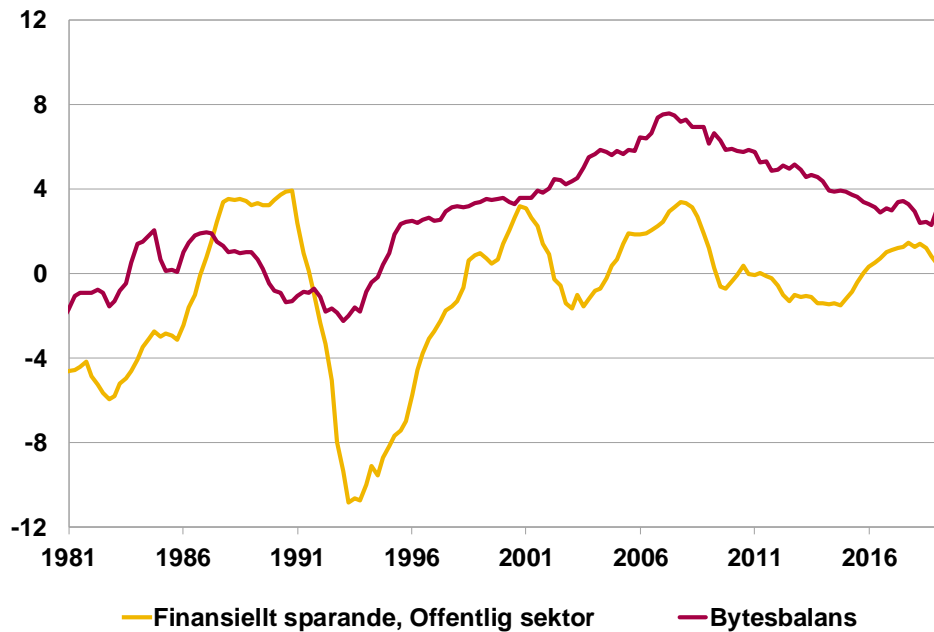
Index 100 = 1980

Källor: SCB och Valueguard.

8 Bytesbalans och offentligt finansiellt sparande

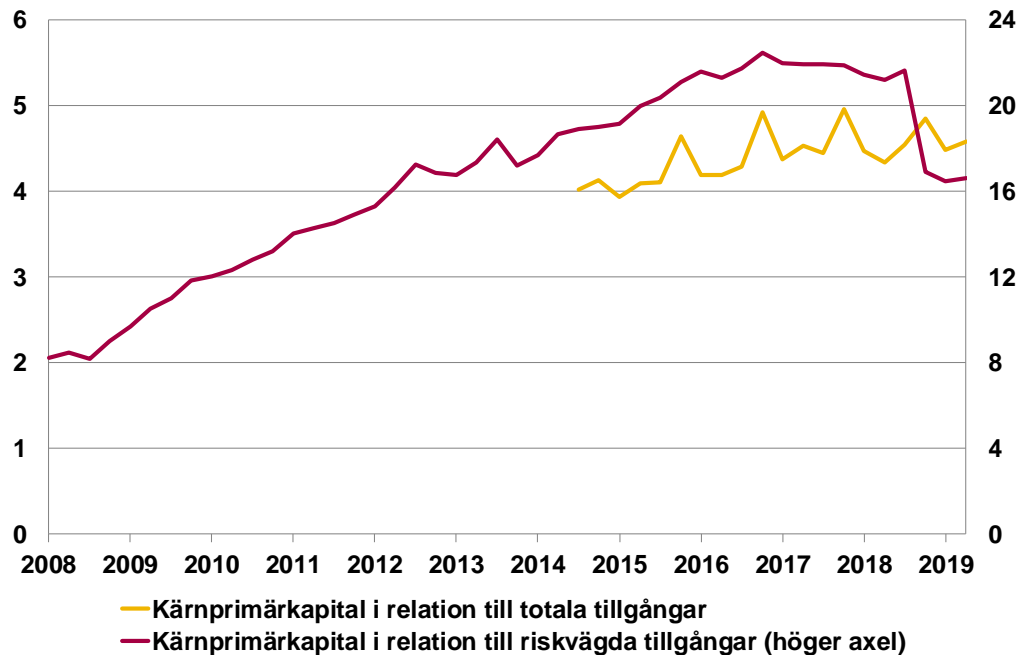
Procent av BNP

Källa: SCB.

9 Kärnprimärkapital

Procent

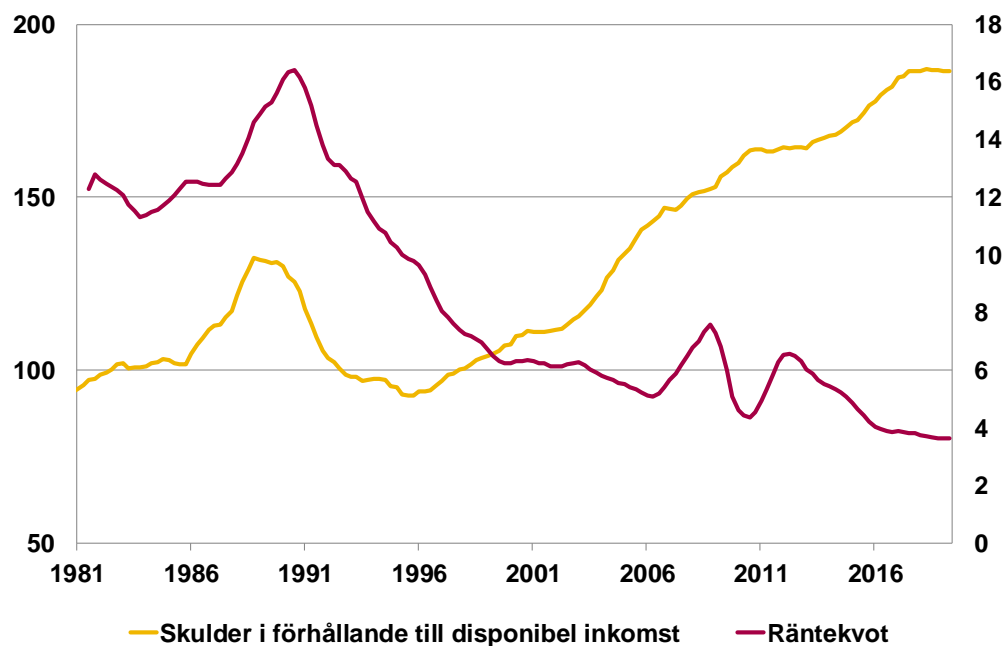

Anmärkning: Diagrammet visar ett oviktat genomsnitt för de tre svenska storbankerna. Totala tillgångar avser bankernas konsoliderade situation. Kärnprimärkapitalsrelationens minskning under fjärdekvartalet 2018 var till följd av förändrad metod av riskviktgolvet för svenska bolån (se beslut för andra kvartalet 2019, FI Dnr 19-9265).

Källa: FI.

10 Hushållens skulder och räntebetalningar i relation till inkomst

Procent av disponibel inkomst

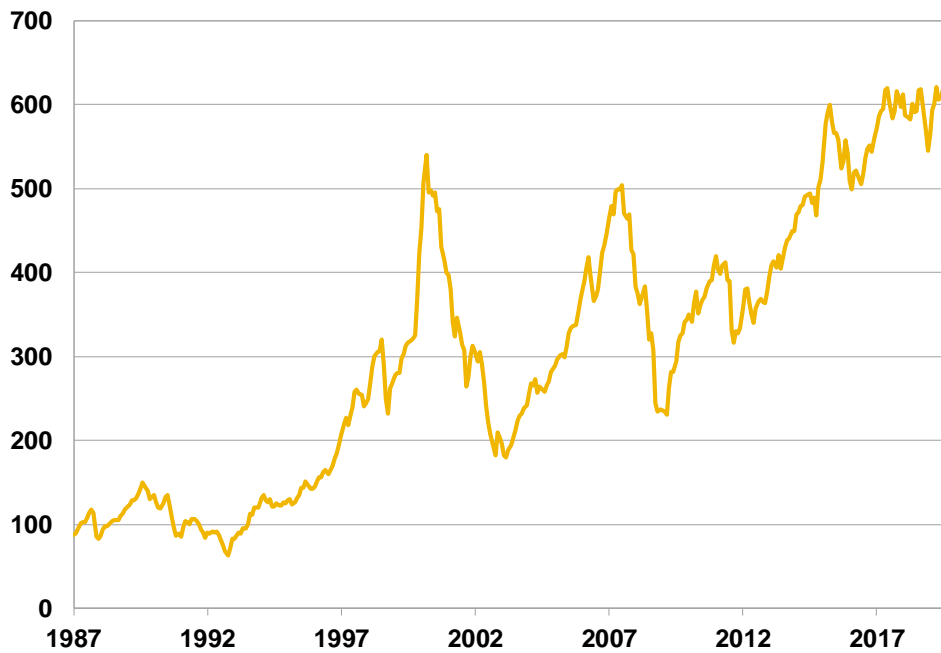

Källa: SCB.

11 Reala aktiepriser

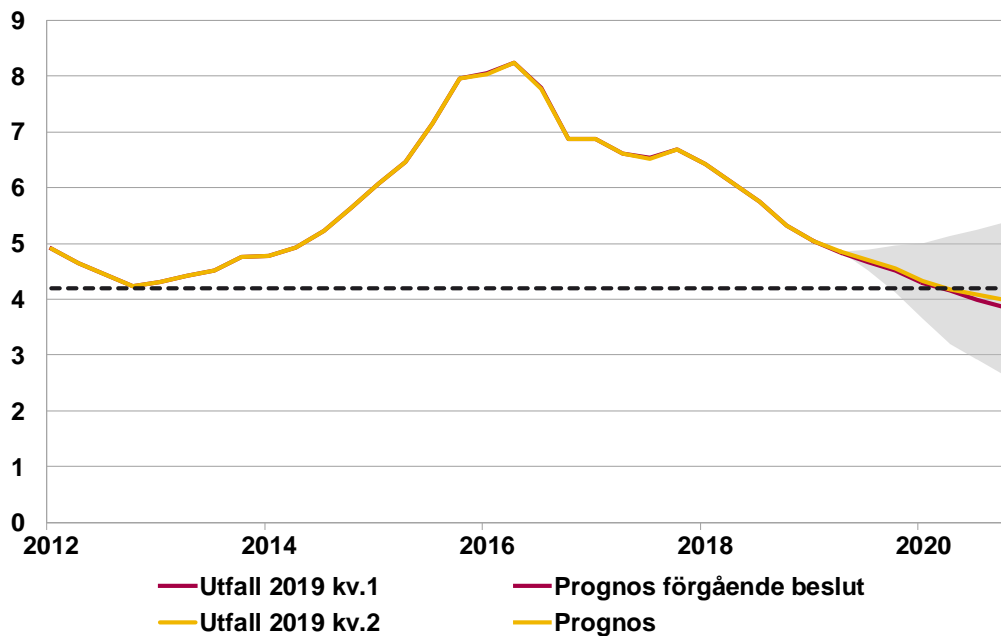
Index 100 = 1987

Källor: SCB och Refinitiv Datastream.

12 Prognos för utlåning till hushåll

Årlig procentuell förändring

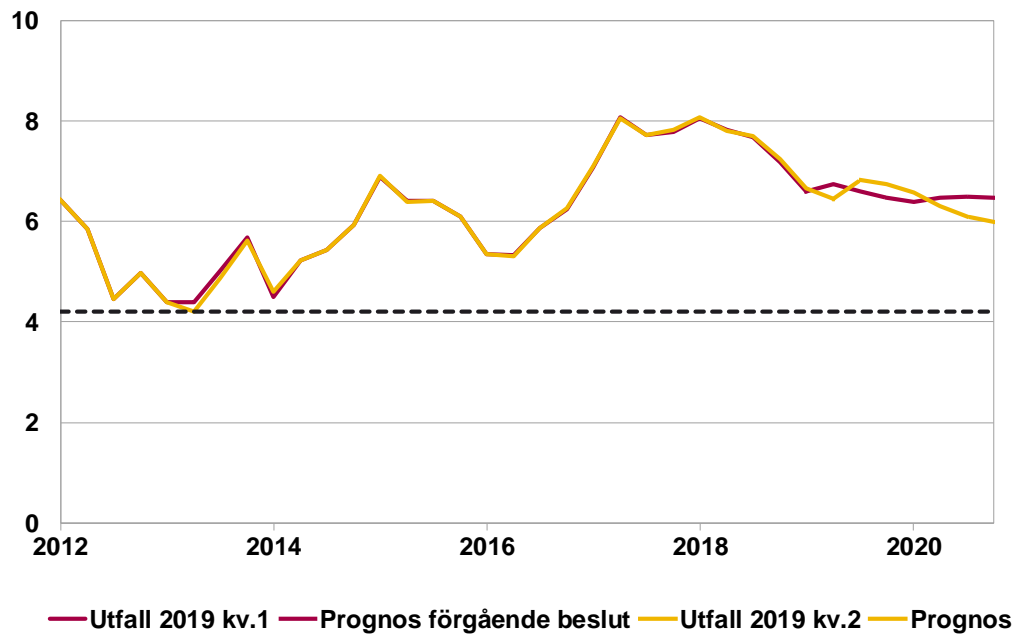

Anmärkning: Den svarta streckade linjen markerar genomsnittliga tillväxten i nominell BNP.

Källor: FI och SCB.

13 Prognos för total utlåning

Årlig procentuell förändring

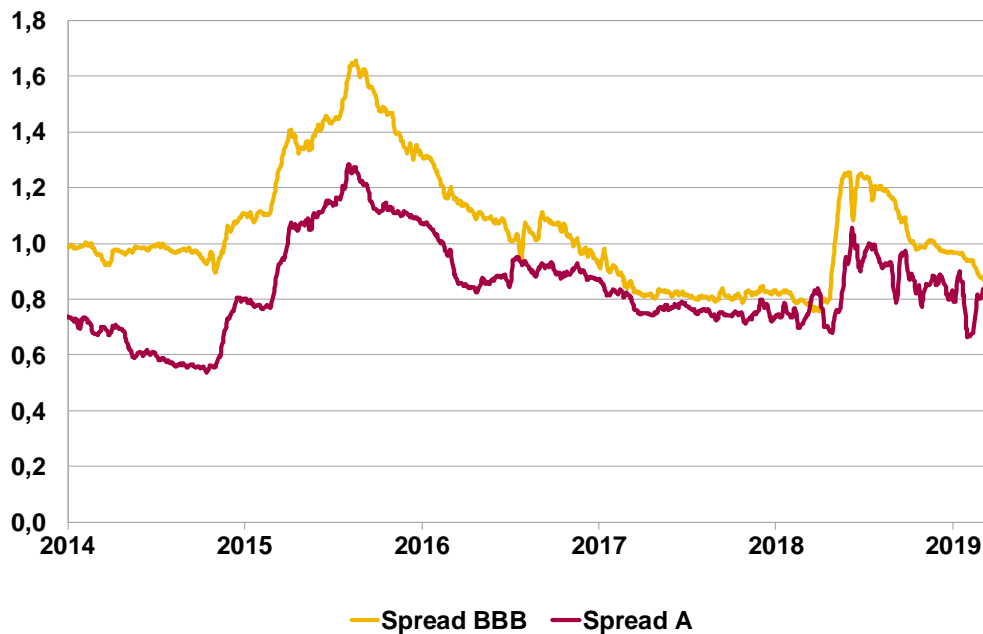

Anmärkning: Den svarta streckade linjen markerar genomsnittliga tillväxten i nominell BNP.

Källor: FI och SCB.

14 Svenska riskpremier

Procentenheter

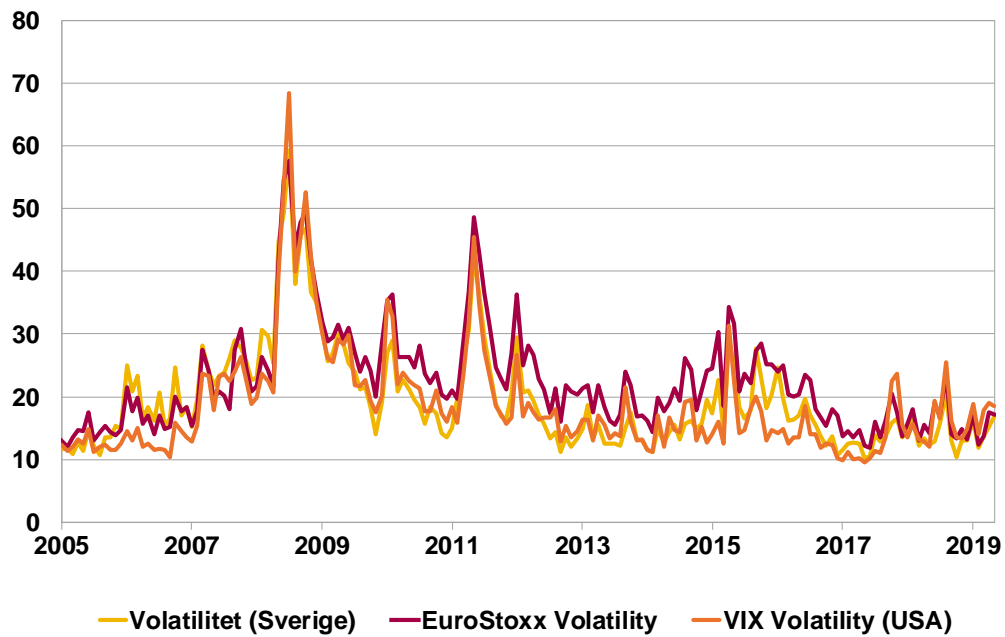

Anmärkning: Ränteskillnader för företagsobligationer med olika kreditbetyg i Sverige. Skillnaden beräknas mellan avkastningen för ett index av svenska företagsobligationer (Thomson Reuters Sweden corporate benchmark) med löptid på fem år och en svensk swapränta. Diagrammet visar fem tradingdagens glidande medelvärde.

Källa: Refinitiv Datastream.

15 Volatilitetsindex

Standardavvikelse

Anmärkning: Implicit volatilitet beräknad från indexoptionspriser. För Volatilitet (Sverige) används SIX Volatility fram till september 2018. Från oktober 2018 används istället ett medelvärde av OS30C implicita volatilitet beräknat för calls och puts.

Källa: Refinitiv Datastream.